

תפילה (35)

מתקיימת התכלית של "אשפוך את נפשי לפני ה'". ומבואר מזה שהצורה הנכונה של העמידה בתפילה היא, שהאדם פותח את לבו ומסיר מעליו את כל המחסומים והמעכבים שיש לו, שגורמים לו שלא ירגיש בד"כ בלבו הרגשות של דביקות וחיבור אל השי"ת, וממילא נשפך לבו בדמעות לפני השי"ת. ואם כן מצב התפילה הנדרש מן האדם הוא, כאשר הוא עומד בתפילה צריך הוא לפתוח את הרגשותיו ולבו עד שיכול להגיע למצב של דמע.

ואין המכוון בזה דווקא של דמעות של צער ועצבות, אלא, כלול בזה ג"כ דמעות של שמחה ודביקות, אבל מ"מ המכוון בדברי הגר"א שאין המטרה בדמעות עצמם, אלא הדמעות הם הסימן כיצד היא הצורה הנכונה של עמידה בתפילה, שהאדם פותח את לבו ושופך את נפשו וכל כולו נמצא בחיבור עד עומק לבו אל השי"ת. **ספר "דעת התפילה"**

חובת הדין בלשונות התפילה

מחובותנו לדייק היטב במילות התפילה, ולפרש ולהבין כל כפילות וכל מה שנראה לנו כיתור לשון, והדברים נלמדים מק"ו, שהרי בלימוד העיון אנו מדקדקים בכל מילה בדברי הראשונים, אנו אף לומדים מהשמטותיהם איך היא דעתם להלכה, ועל אחת כמה וכמה אנו מדייקים בכל מילה בלשון הגמרא. וודאי שדברי התנאים שבמשנה נכתבו מאוד בקיצור ובדיקוק, וכוללים בלשונם הרבה גופי תורה, ומזה נלמד ק"ו בן בנו של ק"ו לנוסח התפילה, שעליו אמרו חז"ל (מגילה יז): מאה ועשרים זקנים ובהם נביאים תיקנו שמונה עשרה ברכות על הסדר, והם הרי קדמו לתנאים, א"כ בודאי טומנים בנוסח התפילה הרבה דברים עמוקים וסודות נשגבים. כמו שכתב הגר"ח מוואלוז'ין **בנפש החיים** (ש"ב, פי"ג): וכל מבין יבין, דלא איתיה איניש על יבשתא שיוכל לתקן תקון נפלא ונורא כזה, לכלול ולגנוז במטבע תפילה קבועה וסדורה בנוסח אחד, התיקונים של כל העולמות, עליונים ותחתונים, וסדרי פרקי המרכבה, ושככל פעם שמתפללין יוגרם חדשים בסדור העולמות והכוחות, והמשכת מוחין חדשים אחרים, שמעת שתקנוה עד ביאת הגאולה במהרה בימינו. לא היה ולא יהיה שום תפילה בפרטות דומה לחברתה שקודם ואחריה כלל... וכן כל יום לחבירו שלפניו ואחריו... והוא בלתי אפשר אם לא ע"י הנבואה העליונה, ורוח קדשו יתברך, אשר הופיע עליהם הופעה עצומה בעת תקון נוסח מטבע התפילה והברכות, שם הוא יתברך שמו בפיהם אלו התיבות ספורות, וגנוזות בתוכם כל התיקונים. אמנם אנו הקטנים אין לנו מושג בסודות

ברכת כהנים

בסידור רב **עמרם גאון** כתוב פרשת כהנים אחר ברכת התורה קודם פרשת תמיד (טוש"ע או"ח י מח) כתב **הבית יוסף** וז"ל: והטעם שאומרים ברכת כהנים, נראה שהוא משום שאנשי המשמר היו אומרים אותה בכל בוקר, וכמו שכתבו **התוספות** (ברכות יא:). והקשה על כך **הב"ח**, וז"ל: ומכל מקום קשה, למה הקדימו לומר קודם פרשת התמיד. ואפשר דסבירא להו כהצרפתים דאף בכרכת התורה צריך שישנה על אתר, וכיון דלא תקנו פרשת התמיד אלא שתהא במקום הקרבת קרבן ולא לשם קריאה, על כן הקדימו ברכת כהנים, כדי לגלות דמשום קריאה אומרים אותה. והיו קורא על אתר אחר הברכה, דהשתא אפילו ילך לעסקיו ואחר כך יתחיל ללמוד לאחר כמה שעות לא הוי הפסק ואין צריך לברך.

כתב **המשנה ברורה**: נהגו לומר ברכת כהנים סמוך לברכת התורה. והטעם באמירת ג' פסוקים, שרצו לסדר כדרך הקורא בתורה. ונקטו פסוקים אלו משום שיש בהם ברכה. ונהגו לומר גם כן: "אלו דברים שאין להם שיעור", שהוא משנה. ומימרא ד"אלו דברים שאדם אוכל וכו'..." כדי לקיים: מקרא, משנה וגמרא. **מ"ב סימן מז (סק"כ. כא)**

וקבלתי, שאומרים ברכת כהנים מיד לאחר ברכת התורה, מפני שיש בכרכת כהנים ס' אותיות, כנגד ששים מסכתות שבתלמוד. וכדי להזכיר את ברכתם של ישראל לפני התלמידים.

רב רובין זצ"ל בספרו טללי אורות בשם "ספר המנהיג"

יסודות התפילה ומהותה

דברי הגר"א **שצורת הבוונה בתפילה, בדמע** אמרו חז"ל (ברכות לב, ב"מ נט): מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפילה, שנאמר: "גם כי אזעק ואשוע שתם תפילתי", ואף על פי ששערי תפלה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו, שנאמר: "שמעה תפילתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש" (תהלים לט). וכתב **רבינו בחיי** (בראשית א. יח): שהמעלה שבדמעות בתפילה הוא משום שהם כמו נסכים לקרבן. אמנם הגר"א (אסתר פקר ח. ג) כתב הגדרה אחרת בזו, וז"ל: שעיקר כוונת התפילה היא בדמע, ומדברי הגר"א נראה שתפילה בדמע היא הגדרה יסודית בענין הכוונה בתפילה, שבדבריו לא הרחיב לבאר מה התועלת של התפילה בדמע, אלא כתב שזו עיקר כוונת התפילה, ונראה שיש כאן הגדרה מהי צורת התפילה, שבמצב של דמעות

כחשבון "מיכאל מוליך" כל התפילות שבידו, והאומרו כאילו מקריב קרבן על מזבח של מעלה ומוחל עונותיו. הנה לנו דברים נפלאים על אמירת הפיוט, שזמן אמירתו קצר ביותר, והתועלת בו אין ערוך לה.

ספר "עבודה שבלב"

הלכה: עריכת שמחה בדירתו

כתב הספר "פסקי המשפט": לערוך סעודת שבע ברכות או שמחת סעודת אירוסין, נראה שאין כח ביד השכנים למחות, אף על פי שיש בזה ריבוי נכנסים ויוצאים בחדר מדרגות, וגם גורמים רעש לפעמים עד שעה מאוחרת מקול השירה ומקול היוצאים בסיום הסעודה ומפריעים לשינת השכנים. ומשני טעמים, אחד, שמאחר שכך המנהג בישראל, ודאי על דעת כן באו הדיירים לגור בבנין. והשני, מכיון שעושה דרך אקראי אין שכנו יכול למחות בו.

ספר "פסקי המשפט" (ח"מ סימן קנו)

פתגם: קחו את הלימודים לידיים, אחרת הם לא יכנסו לראש.

תקירה: אילם: פסולו לעדות הוא פסול הגוף, כסומא וחרש, או שהוא מדין מפיהם ולא מפי כתבם. (קצוה"ח מו-יט)

סיפור: דרך הולכה: שאלו לחריף אחד: מה מקור המנהג המקובל בישראל, ששושבינים מוליכים את החתן לחופה? השיב אותו חריף: הרי גמרא מפורשת היא במסכת מכות: בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו.

ספר "חד ולחלק" חלק ב' (דף קפו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, חיים מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'וסי חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר, אמיל חיים בן עזו עזיזה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי.

העמוקים הטמונים במילות התפילה, אבל אין אנו פטורים מלפרש עכ"פ בדרך הפשט כל מילה וכל מה שנדמה לנו ביתור לשון, כי בודאי אנשי כנסת הגדולה דייקו בלשונן גם עפ"י הפשט ועל ידי כן נוכל לכוין כראוי.

ספר "שפתי חיים" ביאורי תפילת שמונה עשרה

אל יתפלל בשעה המבטלת כוונתו

על חשיבות הכוונה בתפילה שבלעדיה כמעט אינה נחשבה לתפילה, למדים אנו מדברי הגמרא (עירובין סה.): אמר רבי אלעזר הבא מן הדרך אל יתפלל שלושה ימים... אבוה דשמואל כי אתי באורתא לא מצלי תלתא יומי, ופירש"י: דאין דעתו מיושבת עליו מפני טורח הדרך. וכן פסק בהגהות אשר"י: הבא מן הדרך אל יתפלל ג' ימים ואע"פ שהלכה למעשה כתבו (שם) הני שמעתתא אין אנו נזהרין דבלאו הכי אין אנו מתכוונים בתפילה, וכן פסק השו"ע (או"ח סי' צח ס"ב): לא יתפלל... בשעה המבטלת כוונתו, ועכשיו אין אנו נזהרין בכל זה, מפני שאין אנו מכוונים כל כך בתפילה, וכתב ע"ז המשנ"ב (סק"ו) ופשוט דמכל מקום כשרוצה לעמוד להתפלל... יראה להסיר מתחילה המחשבות המטרידות אותו.

ספר "שפתי חיים" ביאורי תפילת שמונה עשרה

אדון עולם אשר מלך, בטרם כל יציר נברא, לעת נעשה בחפצו כל. אזי מלך שמו נקרא

ערבות שלא יהיו קטרוגים על תפילתו

תלמידו של המהרש"ל מביא בשם רבי יהודה החסיד, שאת הפיוט "אדון עולם" חברו רב שרירה גאון, ורב האי גאון, ויש אומרים שחברו אק אחד מהם, ומכל מקום מוסכם על דעת רוב המפרשים, שהוא חובר בתקופת הגאונים. אומר על כך תלמידו של המהרש"ל: כל מי שמכוון בעת תפילתו, ואומר אדון עולם, ערב אני בדבר, שתפילתו נשמעת ואין שטן מקטרג על תפילתו, ואין לו שטן ופגע רע בראש השנה וביום הכיפורים בתפילתו, ואויביו נופלים לפניו. ויש אומרים: אף יצר הרע משלים איתו, ועליו אמר שלמה המלך (משלי טז.ז): "ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים איתו".

ספר "עבודה שבלב"

הראשון שקראו להקב"ה "אדון"

מדוע פותחים תפילת שחרית באמירת "אדון עולם"? אמרו חז"ל (ברכות ז): מיום שברא הקדוש ברוך הוא את העולם לא היה אדם שקראו להקדוש ברוך הוא אדון עד שבא אברהם וקראו אדון. כיון שאת תפילת שחרית תיקן אברהם אבינו, לכן פותחים אנו באמירת "אדון עולם", שהרי אברהם אבינו היה הראשון שקראו להקב"ה 'אדון'. בספר "שערי תפילה", שחיברו רבי יעקב רקה, מגדול רבני טריפולי, כתב בשם ספר "הזכירה": "מיכאל", שהוא ממונה על שבחות ותהילות להשי"ת, והוא מרגן ומהלל לפניו, וכששומע מישראל שאומרים "אדון עולם" זה השבח מהלל לפניו, "אדון עולם"

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr